

نظارت درون سازمانے

قواعد جریہ در ایران

نویسنده:

فرشته دهقان

عضو هیات علمے دانشگاه پیامنور

سرشناسه	: دهقان، فرشته، ۱۳۵۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: نظارت درون‌سازمانی قوه مجریه در ایران / فرشته دهقان.
مشخصات نشر	: شیراز: تخت جمشید، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۸ ص.
شابک	: 978-600-283-079-1
وضعیت ثبت نویسی	: فیبا
موضوع	: بازرسی دولتی -- ایران
موضوع	: قوه مجریه -- ایران
رده بندی کنگره	: KF۴۹۴۲/د۹ن۶۰۰۲
رده بندی دیویی	: ۵۵۰۷۴۵۲/۳۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۱۷۰۰۵

نظام - دین سازمان
قوه مجریه ایران

نویسنده: فرشته دهقان

ناشر: تخت جمشید کتابناشناسی: قشقایی

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۲ □ شابک: ۱-۰۷۹-۰۲۸۳-۰۱۷۰ □ شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

صفحه آرا: مریم رعیتی □ طراح جلد: صغری عمادی □ چاپ: صفحی: فخر ایران

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای نویسنده محفوظ است.

مرکز نشر: شیراز، خیابان پیروزی، انتشارات قشقایی و تخت جمشید، تلفن: ۰۷۱۱-۲۲۴۵۴۰۱

Web Site: www.shiraznasher.com

E-mail: nashershiraz@yahoo.com

فهرست مطالب

فصل اول

۷	انواع نظام‌های نظارتی و مفهوم نظارت
۷	قوهی مجریه تدبیر، سیاست و نظام‌های اداری حاکم بر آن
۷	تعریف و مفهوم قوهی مجریه
۹	مفهوم دولت و رابطه‌ی آن با قوهی مجریه
۱۰	اقسام نظام اداری در قوهی مجریه نظارتی و هر یک از آنها
۱۸	مفهوم نظارت و انواع آن
۱۹	تعریف نظارت در حقوق عمومی
۲۰	اقسام نظارت
۲۰	از حیث حدود اختیار ناظر
۲۸	هدف، ضرورت و ابعاد نظارت درونی
۳۱	منابع و مشخصه‌های نظارت درونی

فصل دوم

۴۳	نظارت اداری متمرکز بر کارکنان و اعمال سازمان
۴۴	نظارت سلسله مراتبی
۵۳	ناظران، نحوه‌ی نظارت و ضمانت اجراها
۶۸	معایب و کاستی‌های نظارت سلسله مراتبی
۶۹	اعمال نظارت دولت بر کارمندان از طریق مقررات استخدامی

۴ نظارت درون‌سازمانی قوه مجریه ▶

۷۰	 کلیات
۷۳	 نظارت بر ورود و عملکرد کارمند
۷۷	 مراجع ناظر در مورد امور استخدامی
۸۴	 نظارت هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان
۸۵	 معرفی هیأت‌ها: ترکیب، شرایط و محدوده‌ی نظارت هیأت‌ها
۸۸	 تخلفات اداری: تنبیهات قابل اعمال
۹۱	 طرق نظارت هیأت بر کارمندان: شروع رسیدگی
۹۳	 نحوه‌ی رسیدگی هیأت‌ها و رسیدن نظرخواهی از آرای آن‌ها
۹۵	 نظارت اداری بر هیأت‌های حل اختلاف

فصل سوم ▼

۱۱۵	 ▶ نظارت برنامه‌ای و مالی در سازمان متمرکز اداری
۱۱۵	 نظارت بر برنامه‌ها و عملکرد سازمان‌ها
۱۱۶	 تاریخچه برنامه‌ریزی در ایران
۱۲۰	 مراجع اداری ناظر بر اجرای صحیح برنامه
۱۳۱	 ابزارهای اعمال نظارت برنامه‌ای
۱۳۵	 نظارت مالی دولت بر بودجه
۱۳۶	 تعریف بودجه و اهداف بودجه‌ریزی
۱۳۶	 خلاصه‌ای از فراگرد تنظیم تا کنترل بودجه
۱۴۱	 انواع نظارت مالی بر بودجه
۱۴۸	 نظارت در حین خرج
۱۵۶	 نتیجه‌گیری
۱۶۱	 منابع و مآخذ

ب. نظارت

دره و ساریه یکی از قوای سه گانه کشور می باشد که وظیفه اجرای قوانین و رهبری سیاست های دولت را به عهده دارد. بخش عظیمی از نیروی کار کشور در ساختار اداری دولت مشغول به کار می باشند. اعمال نظارت بر حسن مجموعه ای با این حجم مسئولیت و اختیارات امری ضروری است. نظارت بر قوه مجریه به کاروش نظارت بیرونی و نظارت درونی اعمال می گردد. نظارت بیرونی را قوای دیگر طبق اصل تفکیک صراحتاً می بیند تا دستگاه دولتی مرکزی از قدرت سوء استفاده نکند اما نظارت درونی را خود دولت بر واحدهای متشکک تابعه خود اعمال می نماید.

نظارت درون سازمانی به لحاظ اینکه صورت گرفته و نظارت شونده در آن دارای یک شخصیت حقوقی هستند نوعی خود کنترلی است که در صورت اجرای نظام مند و صحیح می تواند کارآمدی نظام اداری کشور را افزایش داده فساد اداری را کاهش دهد.

در تحقیقات و تألیفات صورت گرفته پیرامون نظارت بر قوه مجریه دولت، اغلب بر نظارت بیرونی تکیه شده است، و نظارت درون سازمانی قوهی مجریه را غالباً به بعد کلی و گذرا، در ضمن مباحث کتاب های حقوق اداری یا مالیهی عمومی، به طور مختصر تریب کرده اند. این در حالی است که اهمیت و ضرورت نظارت درون سازمانی به مراتب بیش از سایر نظام های نظریه نظر می رسد، و کارآمدی و پویایی سیستم اداری یک کشور، رابطهی مستقیمی با نوع و نحوه نظارت درون سازمانی دارد. نظارت درونی در قوهی مجریه باید اعمال شود، تا فعالیت های قوهی اجرای کشور، همسو با قوانین، روش ها و خط مشی هایی باشد که از طرف هیأت حاکمه و قدرت سیاسی وضع شده است.

ساز و کارهای نظارت بیرونی که غالباً نوعی از نظارت پس از عمل را انجام می دهند قادر نیستند به نحو کامل و مداوم رفتار کارکنان دولت را کنترل نمایند و در نتیجه نخواهند توانست به موقع نسبت به جبران و ترمیم آثار اعمال و تصمیمات نادرست آنها اقدام نمایند. این کتاب، در نظر دارد از طریق بررسی و تحلیل قوانین و مقررات موجود، به طور تفصیلی تر و دقیق تری، ساز و کارهای نظارت درون سازمانی قوهی مجریه را در نظام جمهوری اسلامی ایران بحث نموده، اهمیت و ضرورت این نوع از نظارت را به طور شفاف تری تبیین نماید. بنابراین پاسخ به اینکه چه نهادها و ساز و کارهایی در قوانین

و مقررات موجود برای نظارت درون سازمانی قوه مجریه در ایران پیش‌بینی گردیده است و این اعمال نظارت به چه طریق صورت می‌گیرد؟ دغدغه اصلی نوشته پیش رو خواهد بود. بعلاوه در نظر دارد کاوش نماید که: نهادهای اصلی ناظر بر مسائل مالی و برنامه‌ای دولت کدامند؟ نظارت از طریق سلسله مراتب اداری چگونه اعمال می‌شود؟ آیا دولت نظارت نظام‌مندی بر اشخاص و اعمال و اموال خود اعمال می‌نماید؟ نظارت درون سازمانی قوه مجریه چه شاخصه‌هایی داشته و بر چه مبانی‌ای استوار می‌باشد؟

مطالب این کتاب در سه فصل به شرح ذیل سازماندهی و ارائه گردیده است.

در فصل اول، ما تعاریف، مبانی نظارت را بیان نموده و تلاش می‌نماییم انواع اعمال نظارت بر قوه مجریه را به‌طور مختصر توضیح دهیم. از این‌رو فصل اول به تعاریف و انواع مختلف نظارت و کلیات درباره سازمان متمرکز اداری اختصاص دارد.

فصل دوم: کتاب به موضوع نظارت درون دولت بر اشخاص و کارکنان نظام اداری و اعمال اداری اختصاص دارد که در سه مبحث نظارت سلسله‌مراتبی، نظارت استخدمي و نظارت هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری و هیأت عالی نظارت را دربرمی‌گیرد.

فصل سوم: کتاب نظارت درونی دولت بر برنامه و اعمال اعتبارات را مورد بحث قرار می‌دهد و طی آن مباحثی پیرامون نظارت برنامه‌ای و مالی بر بودجه‌ریزی و نهادهای ناظر اجرای صحیح قوانین برنامه و بودجه، درون ساختار متمرکز دولت مورد بررسی قرار می‌گیرد و در این میان اختیارات و وظایف دو نهاد بیشتر مورد تأکید و تمرکز قرار گرفته است: معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور در بحث نظارت بر برنامه و وزارت امور اقتصادی و دارایی در بحث نظارت مالی بر مصرف اعتبارات. در پایان جمع‌بندی مختصری از مباحث کتاب ارائه خواهد شد.

از استادان و صاحب‌نظران ارجمند و دانش‌پژوهان گرامی تقاضا می‌شود، راهنمایی و پیشنهادات اصلاحی خود، نویسنده را در جهت اصلاح کتاب حاضر یاری نمایند. امید است این نوشته مورد قبول واقع گردد.

فرشته دهقان

Dehghanlaw@pnu.ac.ir